

Rīgā, 2011.gada 12.augusts

Lēmums Nr. 3-n

Par ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

VAS „Latvijas Valsts ceļi” (reģ. Nr.40003344207), adrese: Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1050.

Paredzētās darbības nosaukums:

Autoceļa P4 (Rīga – Ērgļi) rekonstrukcija ceļa posmā 35,7 – 45km (Vāverkrogs – Jugla).

Paredzētās darbības norises vieta (adrese):

Autoceļa P4 (Rīga – Ērgļi) ceļa posms no 35,7 – 45km (Vāverkrogs – Jugla) Suntažu pagastā, Ogres novadā un Ropažu novadā.

Izvērtētā dokumentācija:

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2011.gada 25.marta vēstule Nr.5-6/895, sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums Nr.RI11SI0061 un tam pievienotie materiāli, kā arī Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk DAP) iesniegtā papildinformācija.

Pārvaldes viedoklis:

Pārvalde uzskata, ka paredzētajai darbībai ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, atbilstoši MK 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 „*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)*” 2.punktam, nav nepieciešama. Pārvalde izsniegs tehniskos noteikumus pēc pozitīva Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk - Birojs) lēmuma un DAP atzinuma pēc teritorijas apsekošanas un biotopu novērtēšanas, kā arī Ropažu novada būvvaldes un Ogres novada Suntažu pagasta būvvaldes plānošanas un arhitektūras uzdevuma saņemšanas. Paredzētā darbība jāveic atbilstoši spēkā esošiem Ropažu novada un Ogres novada Suntažu pagasta teritorijas plānojumiem un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem. Paredzētā darbība jārealizē saskaņā ar saistošajiem noteikumiem un ievērojot attiecīgo vides institūciju nosacījumus.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. VAS „Latvijas Valsts ceļi” (turpmāk – Ierosinātāja) 2011.gada 11.janvārī vērsusies Birojā, ar iesniegumu autoceļa P4 (Rīga – Ērgļi) rekonstrukcijai ceļa posmā 35,7 – 45km (Vāverkrogs – Jugla) (turpmāk – Paredzētā Darbība) Suntažu pagastā, Ogres novadā un Ropažu novadā (turpmāk – Darbības Vieta). Pamatojoties uz likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk - Novērtējuma likums) Birojs atzinis, ka Paredzētā Darbība atbilst šī likuma 2.pielikuma 10.punkta 5)apakšpunktam un tai ir piemērojama sākotnējā ietekmes

uz vidi novērtējuma procedūra, kā rezultātā lietas materiāli pārsūtīti Pārvaldei, kas tālāk veica sākotnējo izvērtējumu likumā noteiktajā kārtībā.

2. Pēc Ierosinātās iesnieguma saņemšanas Pārvalde ir novērtējusi Paredzētās Darbības ietekmi uz vidi, izvērtējot gan Darbības Vietas līdzšinējo izmantošanas veidu, dabas vērtības, darbības apjomus, izvēlētos tehniskos risinājumus, gan avāriju risku, fizikālās ietekmes, piesārņojuma un traucējumu aspektus, vides absorbcijas spējas, savstarpējās un summārās ietekmes u.c. faktorus, kas varētu radīt ietekmi uz vidi, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 11.pantā noteiktajiem kritērijiem. Pārvaldes Izvērtējums ir uzskatāms par Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk - Birojs) lēmuma sastāvdaļu, un tas, līdz ar Ierosinātās sniegto informāciju, satur galvenos apsvērumus lēmuma pamatojumam.
3. Birojs daļēji pievienojas Pārvaldes vērtējumam, tai pat laikā ir veicis arī savu vērtējumu un ņēmis vērā DAP vērtējumu par plānotā ceļa rekonstrukciju un, pieņemot šo Biroja lēmumu, cita starpā ņemti vērā šādi lietai būtiski fakti:
 - 3.1. Atbilstoši Ierosinātās iesniegumam, paredzēts rekonstruēt autoceļa P4 posmu 9,3km garumā, veicot asfalta seguma izbūvi. Saskaņā ar lietai pievienotajiem materiāliem, autoceļa rekonstrukcijas gaitā iecerētas ceļa trases korekcijas esošā ceļa profila parametru uzlabošanai. Gandrīz visa dabas lieguma „*Lielie Kangari*” šķērsojuma posmā autoceļa P4 rekonstrukcija ir iespējama esošā ceļa zemes nodalījuma joslas robežās, veicot tikai nelielus plāna līkņu novietojuma precizējumus un padarot garenprofila līniju „*plūdenāku*”, tādējādi uzlabojot ceļa trases pārredzamību. Taču ceļa posmā 35,7 – 36km, ko pašlaik raksturo ~40m rādiusa plāna līkne un ~8m liela augstumu starpība, nepieciešams veikt ceļa trases novietnes izmaiņas (iztaisnojot ceļu).
 - 3.2. Paredzētā ceļa būvniecība ir saistīta ar esošā ceļa rekonstrukciju, līdz ar to nav saistīta ar nozīmīgiem grozījumiem teritorijas plānojumā. Jāatzīmē, ka esošā ceļa klātne ir ar grants segumu, vairākos posmos līkumaina un ar ierobežotu braukšanas ātrumu.
 - 3.3. Lietus un sniega kušanas ūdeņus no autoceļa paredzēts novadīt ar brauktuves šķērskrituma palīdzību. Paredzams, ka tādā veidā ceļam piegulošajos novadgrāvjos tiks ieskalots arī uz ceļa esošais naftas produktu piesārņojums un (ziemas laikā) arī sāls, tomēr šis piesārņojums nebūs tik nozīmīgs un ietekmēs tikai ceļam piegulošo teritoriju, pie kam nelielā apmērā.
 - 3.4. Veicot autoceļa būvniecību, Pārvaldes ieskatā, plānots izcirst arī nepieciešamos kokus un krūmus, no tiem iegūtos derīgos materiālus realizēs saskaņā ar būvniecības līgumu, bet atlikumus sadedzinās vai izmantos šķeldas ražošanai.
 - 3.5. Noņemtā augsnes auglīgā virskārta tiks izmantota autoceļa klātnes nogāžu nostiprināšanai, lai samazinātu erozijas procesu ietekmi ceļa ierakumos un uzbērumos.
 - 3.6. Ierosinātajai jāparedz pasākumi iespējamo naftas produktu noplūdes gadījumiem, kas varētu būt saistīti ar tehnikas ekspluatāciju. Putekļu emisijas jāsamazina mitrinot pārvadājamās materiālus vai nosedzot kravas ar brezentu. Avāriju risks ir neliels, ja tiks ņemti vērā attiecīgo institūciju izvirzītie nosacījumi un Paredzētā Darbība realizēta ievērojot saistošās likumdošanas prasības.
 - 3.7. Kā norādījusi Pārvalde, Paredzētās Darbības realizācijas rezultātā tiks uzlabota ceļa kvalitāte, optimizēta transporta kustība, sakārtota vide un novērsti apstākļi, kas apdraud drošu braukšanu pa autoceļu.

- 3.8. Ceļa posma rekonstrukcijas laikā sagaidāmas neērtības saistībā ar satiksmes ierobežojumiem būvniecības darbu veikšanas posmā, kā arī ietekme, ko radīs ceļu būves tehnika, trokšņi, putekļi, izplūdes gāzes papildus ierastajam līmenim. Tomēr ņemot vērā faktu, ka Paredzētā Darbība lielākoties netiks veikta tiešā apbūves tuvumā, tad ietekme uz blakus esošo teritoriju iedzīvotājiem būs minimāla.
- 3.9. Darbības Ierosinātajai jāparedz būvprojekta saskaņošana ar visām ieinteresētajām/iesaistītajām institūcijām un zemes īpašniekiem, informējot tos par Paredzēto Darbību..
- 3.10. Darbības Vietā atrodas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija (NATURA 2000) teritorija – dabas liegums „*Lielie Kangari*”, kas izveidots Latvijā lielākā osu vaļņa, tā nogāzes un pārmitrās pakājes reljefa, biotopu un veģetācijas aizsardzībai. Lielākais rekonstruējamā ceļa posms ~7km garumā atrodas dabas lieguma teritorijā.
- 3.11. Pēc Biroja lūguma DAP 2011.gada 10.augusta vēstulē Nr.3.20/18 sniegusi savu atzinumu par Paredzētās Darbības ietekmi uz apkārtējo vidi. Tajā norādīts, ka ceļa posms 35,7 - 36km, kurā paredzēts trases pārvietojums, atrodas dabas parka 614.kv. 1.nogabalā un tajā, atbilstoši dabas parka aizsardzības plānam, atrodas Latvijā īpaši aizsargājams biotops „*Skujkoku meži uz osveida reljefa formām*”, kas atbilst Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamam biotopam „*9060 Skujkoku meži uz osveida reljefa formām*”. Atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likuma 7.panta 4.daļai, šo biotopu aizsardzība dabas liegumā ir prioritāra, jo teritorija ir izveidota osu aizsardzībai. Ņemot vērā iepriekš minēto, atbilstoši likuma „*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43.panta 4.daļai DAP Paredzētajai Darbībai iesaka veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.
- 3.12. Dabas liegums ir mazapdzīvots tā D atrodas viena viensēta. Ropažu novada lieguma teritorijā tuvākā apdzīvotā vieta ir Ropažu ciems, Suntažu pagastā – Jugla. Rekonstrukcijai plānotā ceļa tuvumā nav blīvas apbūves. Lieguma apkārtnē atrodas vairākas viensētas. Izteikti neviendabīgā reljefa dēļ liegums ir dabiski norobežots no apkārtnes apbūves un lauksaimniecības zemju masīviem. Tikai lieguma A malā tam piekļaujas četru privātu saimniecību zemes.
- 3.13. Pārvalde norāda, ka atbilstoši dabas aizsardzības plānā norādītajai informācijai, galvenā antropogēnā noslodze skar autoceļa P4 tiešā tuvumā esošo teritoriju, tajā vairākās vietās konstatēts piesārņojums ar sadzīves un celtniecības atkritumiem. Samērā aktīvi apmeklēti ir arī Lielais Kangaru ezers, kuram blakus atrodas piebraucamā vieta, citas lieguma daļas ir mazapmeklētas, ko nosaka ceļu trūkums, izteiktais reljefs un mitruma apstākļi dotajā teritorijā.
- 3.14. Atsaucoties uz Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas mājaslapā pieejamo datubāzi „*Valsts aizsargājamo nekustamo kultūras pieminekļu saraksts*”, Pārvalde konstatējusi, ka Darbības Vietas tiešā tuvumā neatrodas kultūras pieminekļi. Dabas lieguma teritorijā atrodas Valsts aizsargājamais nekustamais kultūras piemineklis Ķoderu pilskals (Lielā vīra gulta). Saskaņā ar dabas aizsardzības plāna informāciju Lielkangaru purva vidū atrodas minerālsala – Burlakkalniņš. Šajā vietā uzstādīta piemiņas zīme.
- 3.15. Pārvaldes vērtējumā, galvenās ar Paredzētās Darbības realizāciju saistītās ietekmes var būt sagaidāmas tieši ceļa rekonstrukcijas darbu laikā, veicot izmaiņas esošajā dabas lieguma ainavā, kā arī no būvniecībā iesaistītās tehnikas un ceļa rekonstrukcijai nepieciešamo izejvielu piegādes laikā. Ja

būvuzņēmējs pielietos metodes, kas nepiesārņo zemi, ūdeni un gaisu blakus teritorijās un gar būvmateriālu transportēšanas ceļiem, veiks piesardzības pasākumus, kas ierobežos trokšņu, vibrāciju, smaku u.c. kaitīgo ietekmi uz vidi, blakus esošajiem iedzīvotājiem, kā arī citām ar darbību saistītām personām, veiks nepieciešamos pasākumus ūdens plūsmas (grunts, lietus un notekūdeņu) novadīšanai nekaitējot apkārtējai videi, ietekme uz vidi tiks samazināta līdz minimumam. Šādā gadījumā, Pārvaldes skatījumā, Paredzētās Darbības un ar to turpmākās ekspluatāciju saistītā ietekme uz vidi nav saistīta ar būtisku piesārņojuma risku. Ietekme uz dabas liegumu un apkārtējo vidi izpaudīsies, ja projekts tiks realizēts. Realizējot ceļa rekonstrukciju, sagaidāma autotransporta intensitātes palielināšanās, kas var radīt antropogēnās noslodzes palielināšanos uz dabas liegumu „*Lielie Kangari*”.

4. Ņemot vērā iepriekš minētos faktus, tai skaitā par Darbības Vietu, tās līdzšinējo/atļauto zemes izmantošanas veidu un teritorijas izmantošanas aprobežojumiem, Paredzētās Darbības specifiku, kā arī darbības realizācijas iespējamām ietekmēm uz vidi, Birojs, pieņemot šo lēmumu, secinājis, ka būtiskākie ietekmes aspekti var būt saistīti tieši ar Novērtējuma likuma 11.panta 1)punkta a) apjomu, b)paredzētās darbības un citu darbību savstarpējā un kopējā ietekme, c)dabas resursu izmantošana, e) piesārņojums un traucējumi un f)avāriju risks (tehnoloģijas vai izmantojamās vielas) apakšpunkta kritērijiem Paredzētās Darbības veikšanas laikā, kā arī turpmākās būves ekspluatācijas laikā, pie kam šādu kritēriju nozīmība saistīta ar Paredzētās Darbības veikšanu Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (*NATURA 2000*) dabas liegumā „*Lielie Kangari*”. Vadoties no iepriekš minētā, pieņemot šo Biroja lēmumu, atbilstoši sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma veikšanas mērķim, ņemta vērā gan iespēja identificēt sagaidāmās negatīvās ietekmes un to raksturu, gan iespēja šādām ietekmēm nodrošināt novēršanas, samazināšanas un pārvaldības pasākumus.
5. Šā vērtējuma ietvarā secināms, ka projekts paredz rekonstruēt autoceļa P4 posmu 9,3km garumā, veicot asfalta seguma izbūvi un ar to saistītos palīgdarbus. Paredzētā Darbība tiek plānota jau esošam ceļa posmam, plānots veikt ceļa trases korekcijas esošā ceļa profila parametru uzlabošanai. Lielākā daļa ceļa posma šķērso dabas lieguma „*Lielie Kangari*” teritoriju, šķērsojuma posmā autoceļa P4 rekonstrukcija ir iespējama esošā ceļa zemes nodalījuma joslas robežās, veicot tikai nelielus plāna līkņu novietojuma precizējumus, tādējādi uzlabojot ceļa trases pārredzamību. Taču ceļa posmā 35,7 – 36km, ko pašlaik raksturo ~40m rādiusa plāna līkne un ~8m liela augstumu starpība, nepieciešams veikt ceļa trases novietnes izmaiņas ceļu iztaisnojot.
6. Kā izriet no lietas materiāliem un pievienotā DAP atzinuma, ceļa posma iztaisnošana 35,7 – 36km varētu būtiski ietekmēt dabas liegumu un tā aizsargājamās dabas vērtības. Šajā jautājumā DAP sniegusi savu atzinumu secinot, ka teritorijas daļā, kurā paredzētas izmaiņas, konstatēts Latvijā īpaši aizsargājams biotops „*Skujkoku meži uz osveida reljefa formām*”, kas atbilst Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamam biotopam „*9060 Skujkoku meži uz osveida reljefa formām*” un atbilstoši likuma „*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43.panta 4.daļai DAP Paredzētajai Darbībai iesaka veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, lai izvērtētu iespējamās ceļa rekonstrukcijas risinājumus un piemērotu atbilstošus pasākumus dabas aizsardzības prasībām.
7. Birojs savā lēmumā pievienojas DAP sniegtajam atzinumam un izvērtējot gan lietas materiālus, gan Pārvaldes sniegto izvērtējumu par Paredzēto Darbību,

secina, ka: lai arī Paredzētā Darbība ievērojamā ceļa posma daļā nav saistīta ar būtiskām pārmaiņām vidē veicot ceļa posma rekonstrukciju, jo tiks uzlabota jau esoša ceļa klātne un paredzamā, ar objekta būvniecību saistītā ietekme (troksnis, būvniecības atkritumu rašanās, iespējamie avāriju un piesārņojuma riski, transporta plūsmas intensitāte, kā arī cita veida ar būvdarbiem saistītā ietekme) ir vērtējama kā lokāla un pārejoša, tāda, kas skars ceļu un tam tieši piegulošās teritorijas un, kuras ietekme izpaudīsies tik ilgi, kamēr tiks veikta objekta būvniecība, kā arī nav sagaidāms, ka autotransporta noslodze uz P4 ceļa pēc tā rekonstrukcijas palielināsies ļoti nozīmīgā apmērā, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 4.¹panta (1)daļā un Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 „*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)*” 2.punktā noteikto, citu starpā pamatojoties uz minētajā likumā noteiktajiem principiem, secina, ka:

- no kopējiem rekonstrukcijai paredzētajiem 9,3km, darbību ~7km garā posmā plānots veikt īpaši aizsargājamā dabas teritorijā „*Lielie Kangari*”, kur esošais autoceļš šķērso izteikta reljefa teritorijas paaugstinājumu (osu valni), ko klāj meža audze;
- autoceļš lielākoties iet tieši pa šī osu vaļņa kori, ir likumains, salīdzinoši šaurs un ar lielām reljefa augstuma starpībām, līdz ar to salīdzinoši bīstams satiksmei ierobežotās redzamības dēļ, it sevišķi nelabvēlīgos (tumsas, miglas, apledojuma u.c.) apstākļos;
- rekonstrukcijas projekts paredz salīdzinoši nelielas esošā ceļa trases korekcijas lielākajā ceļa posma daļā, padarot garenprofilu „*plūdenāku*”, izņemot posmu 35,7-36km, kur paredzēts iztaisnot likumu ar ievērojamu ceļa trases izmaiņu;
- ņemot vērā, ka autoceļa rekonstrukciju paredzēts veikt teritorijā, kas ir īpaši aizsargājama, ar izteiktu reljefu, kas nosaka esošo autoceļa izvietojumu g.k. tieši kores virsotnē, kur plānots iespēju robežās samazināt ceļa likumainību, kas savukārt var prasīt arī reljefa veidošanu un koku izciršanu, lai izvērtētu iespējamās un pieļaujamās risinājumus, kas gan uzlabotu braukšanas drošību, gan būtu pieņemami vides aizsardzības kontekstā, neradot erozijas draudus un detalizēti izvērtētu pieļaujamās risinājumus, ir nepieciešams detalizētāks izvērtējums;
- tā kā autoceļam piegulošā teritorija nav blīvi apdzīvota un galvenie problēmjaucējumi ir saistīti nevis ar kompleksiem transporta risinājumiem, gaisa piesārņojuma vai cilvēku veselības aspektiem, bet gan tieši ar nepieciešamību nodrošināt īpaši aizsargājamās dabas teritorijas „*Lielie Kangari*”, kas ir arī NATURA 2000 teritorija, dabas vērtību saglabāšanu, iespēju robežās līdzsvarojot tās ar ceļa rekonstrukcijas nepieciešamību nolūkā uzlabot satiksmes drošību un veicināt reģiona attīstību un, ņemot vērā lietderības apsvērumus, piemērotākā procedūra šādam izvērtējumam ir ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*) novērtējums.

Līdz ar to ietekme uz aizsargājamo teritoriju, kas saistīta ar ceļa rekonstrukcijas darbu veikšanu un īpaši ieceri veikt izmaiņas ceļa profilā, iztaisnojot tā likumu ceļa 35,7 – 36km, var būt būtiska un tamdēļ nepieciešams komplekss Paredzētās Darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo *NATURA 2000* teritoriju novērtējums. Šāds izvērtējums ļaus veikt Paredzētās Darbības un tās realizācijas alternatīvu izvērtējumu, nosakot ietekmi uz *NATURA 2000* teritorijas ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, atbilstoši tās izveidošanas un aizsardzības

mērķiem, un izstrādāt šādas ietekmes novēršanas pasākumus, tai skaitā izvērtējot darbības realizācijas iespējamību un nosacījumus.

Piemērotās tiesību normas:

Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13., 14.pants, 55.panta 1.punkts, 65.panta trešā daļa un 66.panta pirmā daļa; likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 3.panta 1), 5)punkts, 4., 4¹., 11., 13. un 14.pants, 1.pielikums; 2011.gada 25.janvāra MK noteikumu Nr.83 “*Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi*” 12.punkts; MK 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 „*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)*” 2.punkts; MK 2009.gada 10.marta noteikumi Nr.228 „*Dabas parka “Salacas ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*”; Vides aizsardzības likuma 3.pants; 7.3.punkts, Likuma „*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43.panta (5)daļa; Aizsargjoslu likuma 7., 37.pants; Atkritumu apsaimniekošanas likuma 4., 15. un 17.pants.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2011.gada 25.marta vēstule Nr.5-6/895, sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums Nr.RI11SI0061 un tam pievienotie materiāli, kā arī Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk DAP) iesniegtā papildinformācija, iepriekš minētie fakti un izvērtējums, kā arī piemērotās tiesību normas.

Lēmums:

Piemērot VAS „*Latvijas Valsts ceļi*” ierosinātajai darbībai – autoceļa P4 (Rīga – Ērgļi) rekonstrukcijai ceļa posmā 35,7 – 45km (Vāverkrogs – Jugla) Suntažu pagastā, Ogres novadā un Ropažu novadā ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) novērtējuma procedūru.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmajai daļai un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 14.panta 2)punktam, šo Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot pieteikumu Administratīvās rajona tiesas atbilstīgajā tiesu namā (APL 189.panta pirmā daļa) likumā noteiktajā kārtībā. Lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (APL 70.panta pirmā daļa).

Direktors

A.Lukšēvics